

Vinkkejä helpoille
musiikkihetkille

Sisällys

Sisällys	2
Johdanto.....	3
Mitä tulee ottaa huomioon musiikkihetken suunnittelussa?.....	4
Millainen on hyvä musiikkituokio?	4
Musiikkituokion runko.....	5
Musiikkituokion vaiheet.....	6
Aloituseleikeiksi sopivia leikkejä	7
Musiikkihetkiä teemoittain	8
Kieli ja puhe.....	8
Motoriikka.....	11
Sosiaaliset taidot.....	15
Itsetunto.....	19
Oppiminen.....	21
Valmiita tuokiorunkoja	23
Esimerkki 1 Eläimet menossa mukana	24
Esimerkki 2 Soittaen ja liikkuen.....	25
Esimerkki 3 Itsetuntoa vahvistaen.....	26
Lähteet	27

Johdanto

Tämä helppojen musiikkihetkien opas on tarkoitettu kaikille päivähoidon varhaiskasvattajille ja alan opiskelijoille. Opas sisältää lyhyesti teoriatietaa siitä, millainen on hyvä musiikkituokio ja mitä sen suunnittelussa on hyvä ottaa huomioon. Oppaaseen on koottu teemoiteltuja musiikkihetkiä, joita ovat: kieli ja puhe, motorikka, sosiaaliset taidot, itsetunto ja oppiminen. Oppaan tarkoituksena on antaa kasvattajille vinkkejä ja ideoita, miten musiikkia voi yksinkertaisilla ja helpoilla tavoilla toteuttaa varhaiskasvatuksen arjessa.

Oppaan alussa on tietoa siitä, mitä asioita musiikkituokion suunnittelussa on hyvä ottaa huomioon ja mitkä ovat hyvän musiikkituokion piirteitä. Musiikkituokion runko on myös esitelty oppaan alkupuolella. Musiikkihetket on koottu oppaaseen

teemojen mukaan ja jokaisesta teemasta on kerrottu perusasioita ennen musiikkihetkien esittelyä. Tämän oppaan musiikkihetket voivat toimia päivähoidon arjessa yksittäisinä tuokioina tai niistä voi koota oman maun ja esimerkkien mukaan laajempia tuokiorunkoja.

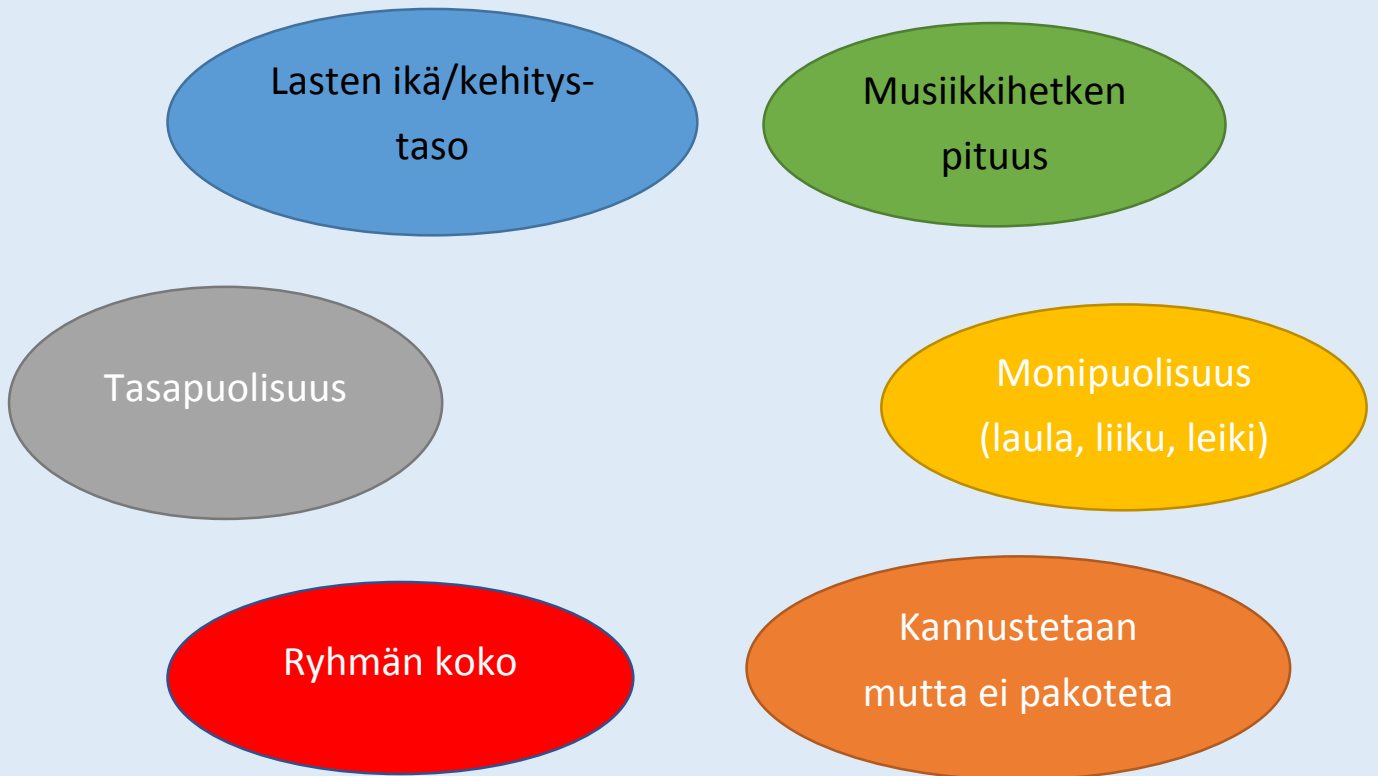
Opas on toteutettu osana Seinäjoen ammattikorkeakoulun Sosionomi (AMK) –tutkinnon toiminnallista opinnäytetyötä. Oppaaseen on hankittu tietoa erään päiväkodin kasvattajilta ryhmähaastattelujen avulla.

Seinäjoen ammattikorkeakoulu,
sosionomi-opiskelijat

Marija Hällbacka

Jenni Korpela

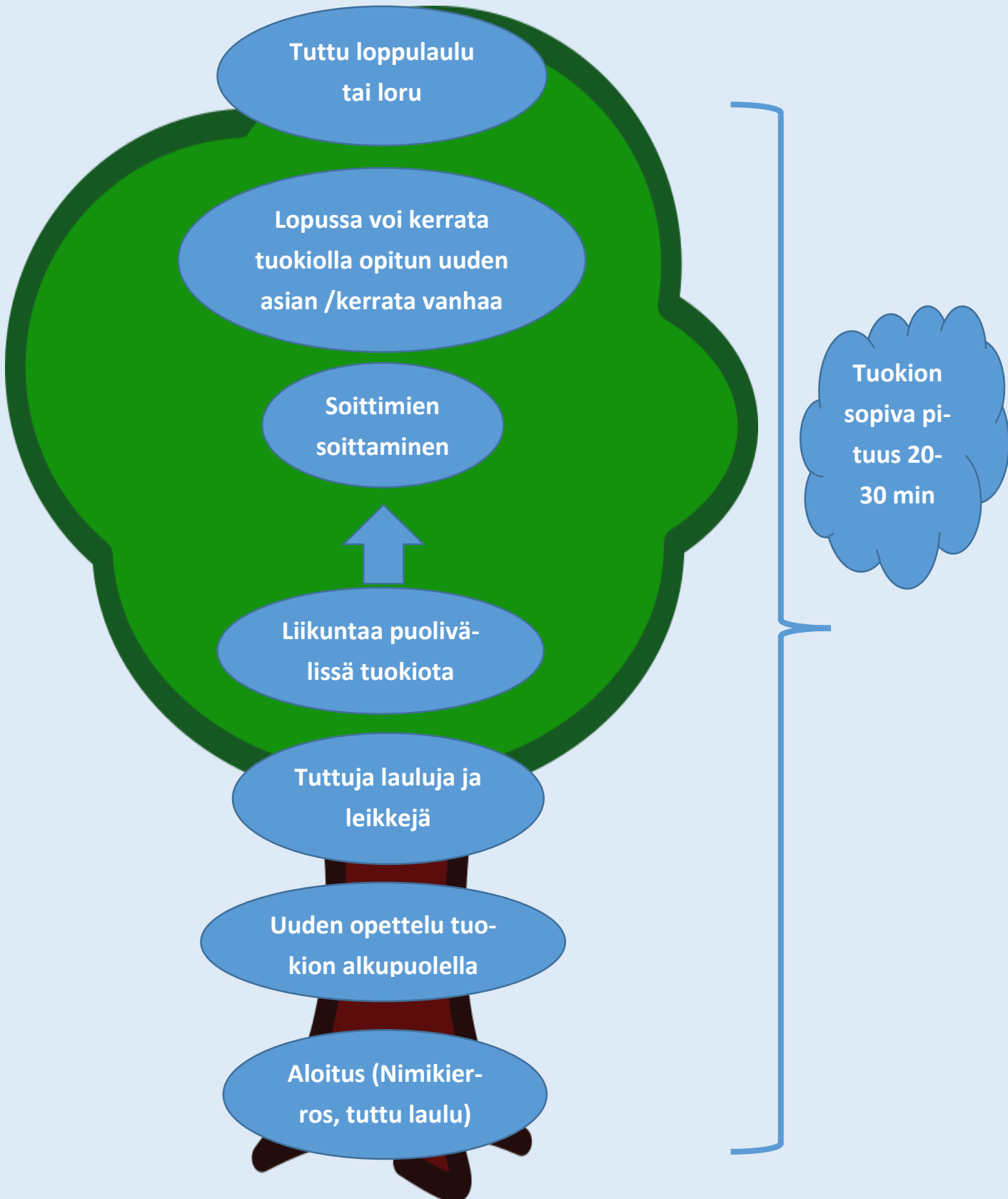
Mitä tulee ottaa huomioon musiikkihetken suunnittelussa?

Millainen on hyvä musiikkituokio?

- ♪ Lapsilla oma paikka (esim. oma tyyny, jolla istutaan)
- ♪ Pienempää ryhmää on helpompi hallita
- ♪ Selkeä aloitus (tuttu laulu, lasten nimet voidaan sanoa esim. rytmittellen)
- ♪ Opetellaan vain vähän uutta, uuden opettelu sijoitetaan tuokion alkuun
- ♪ Aikuisellekin mieluisia tuttuja lauluja ja loruja → innostus tarttuu lapsiin
- ♪ Laulun toistoa eri tavoin: lorutellen, laulaen, soittaen, liikkuen...
- ♪ Liikuntaa
- ♪ Soittamista esimerkiksi musiikkihetken loppupuolella → lapset jaksavat vielä innostua ja keskittyä soittamiseen

Musiikkituokion runko

Musiikkituokion vaiheet

- 🎵 Musiikkituokion aloituksessa on tärkeää **selkeys ja tuttu aloitus**
- 🎵 Jokaiselle erikseen laulettava **nimilaulu** on lapsia ilahduttava aloitus, jolloin on jännittävää kuulla oma nimi yhteisessä hetkessä.
- 🎵 Musiikkihetkeen olisi hyvä luoda **punainen lanka** esimerkiksi **pehmolelulla**, jota voi esimerkiksi ujustuttaa tai jännittää, jolloin aikuinen selittää sille, mitä tuleman pitää.
- 🎵 Tuokioon tulisi sisällyttää paljon tuttua, jonka lapset muistavat, mutta myös jotain uutta. **Uuden lorun tai laulun opettaminen tulisi sijoittaa alkuun**, jolloin lapsen keskittymiskyky on parhaimmillaan.
- 🎵 Tuttua laulua voi **toistaa** eri työtapoja hyödyntäen, sillä lapsi ei koe sitä pitkästyttävänä, vaan nauttii tietäessään laulun jo ennestään.
- 🎵 **Liikunnan osuus** musiikkihetkessä on merkittävää ja sitä tulisi olla viimeistään musiikkituokion puolella välissä.
- 🎵 **Soittamisen voi sijoittaa tuokion loppuvaiheille**, sillä se innostaa lasta uudestaan mukaan.
- 🎵 Musiikkituokion **lopussa voidaan vielä kerrata ja loruella uusi asia sekä laulaa jo tuttua ohjelmistoa.**
- 🎵 Musiikkihetki kannattaa päätää johonkin **tuttuun loppulauluun tai -loruun.**

Aloitusleikeiksi sopivia leikkejä

Nämä ovat leikkejä, jotka soveltuvat aloitusleikeiksi ja muihin lyhyisiin musiikkihetkiin. Musiikkihetken aloitukseksi sopii hyvin myös laulun loruttelu ilman melodiaa tai esimerkiksi nimien läpi käyminen rytmisesti taputtaen.

- 🎵 **Eläinäänilaulu s. 9**
- 🎵 **Suujumppa: Kille Kielinen s.10**
- 🎵 **Pää-olkapää-peppu s. 12**
- 🎵 **Jos sul lysti on s. 13**
- 🎵 **Kolme pientä elefanttia –laulu s. 22**

🎵 Nimilaulu 1 (lähtekäämme metsään –laulun melodia)

Martta tässä soittaa, soittaa, soittaa
Martta tässä soittaa triangelia/rumpua
Hip hei trallallaa, hip hei trallallaa
Hip hei trallallaa trallallaa!

🎵 Nimilaulu 2 (Jaakko kulta –laulun melodia)

Kuunnelkaa nyt, kuunnelkaa nyt
rumpua, rumpua
Martta sitä soittaa, Martta sitä soittaa
Kuunnelkaa, kuunnelkaa

Musiikkihetkiä teemoittain

Kieli ja puhe

Ensimmäisen ikävuoden aikana lapselle seurustelu puhuen, lorutellen ja laulaen saa aikaan lapsessa turvallisuuden tunnetta. Lapselle puhuminen ja laulaminen sekä hänen ääntelyihinsä vastaaminen, on lapselle hyvin palkitsevaa. Lapsi nauttii tutun laulun kertaamisesta. Äänenkorkeusleikeillä, joissa aikuinen muuttaa äänenkorkeuttaan korkeasta matalaan, herätetään lapsen mielenkiinto. Tällöin lapsi innostuu itse kokeilemaan omaa ääntään.

Toisen ikävuoden aikana lapsi oppii tuntemaan ja tunnistamaan tiettyjä käsitteitä ja hänen sanavarastonsa laajenee. Lapsi löytää kyvyn tuottaa itse ääntä niin laulamalla kuin esimerkiksi lyömällä rumpua. Lapsi loruttelee ja leikkii tuottamalla itse erilaisia ääniä esimerkiksi eläinten ääniä matkimalla. Lapsi alkaa myös imitoimaan aikuisen laulua melodisesti ja rytmisesti sekä aloittamaan spontaaneja yksinkertaisia lauluja.

Kolme- ja neljävuotiaana lapsi laulaa ja loruttelee oppimiaan lauluja ja loruja aktiivisesti. Loruttelu edistää elävän puheintonaation ja selkeän artikulaation muodostumista. Lapsen oppiessa käyttämään kuuloon perustuvaa erottelukykyä hän kykenee laulamaan sävelmän oikein ja oikeassa rytmissä. Se vaikuttaa merkittävästi myös kielelliseen kehitykseen sekä myöhemmin lukutaidon oppimiseen.

Laulamisesta ja äänenkäytöstä muodostuu lapselle ominainen tapa ilmaista itseään. Monipuolisten lauluvälikoimien kautta lapsi tutustuu uusiin käsitteisiin sekä laajentaa tietojaan muusta maailmasta ja eri kulttuureista. Lapsi myös improvisoi ja keksii omia pikku lauluja. Varhaisella musiikkikasvatuksella on yhteyksiä lapsen kielen oppimiselle ja kehitykselle. On tärkeää, että aikuinen käyttää musiikkia ja kieltä apunaan varhaisen vuorovaikutussuhteen luomiseen.

Eläinäänilaulu

Lauletaan tuttu laulu (esim. ukko nooa, satu meni saunaan) jonkin eläimen äänellä. Esim. koiran äänellä "hau", lampaan äänellä "mää".

Popkorni-loru

*Popkorni pomppiva (hypitään)
Onkin aika ovela (viekas ilme)
Ei jäänyt jyväksi pieneksi (kyykkyyn pieneksi)
Vaan räjähtikin isoksi
POKS! (ponnahdetaan ilmaan)*

Jättiläisen mietteitä

*Jättiläinen suuri (kurkotellaan ylöspäin)
niin kuin kiinan muuri (levitetään kädet sivulle)
tahtoi olla pieni (mennään kyykkyyyn)
niin kuin kärpäs sieneni (tehdään käsillä sienelle hattu)
silloin voisi löytää (kiikaroidaan ympärille)
jotain uutta jännää (katsellaan ympärille)
alta puiden katveen (seistään yhdellä jalalla ja esitetään puuta)
voi löytää vaikka aarteen! (hypätään ilmaan)*

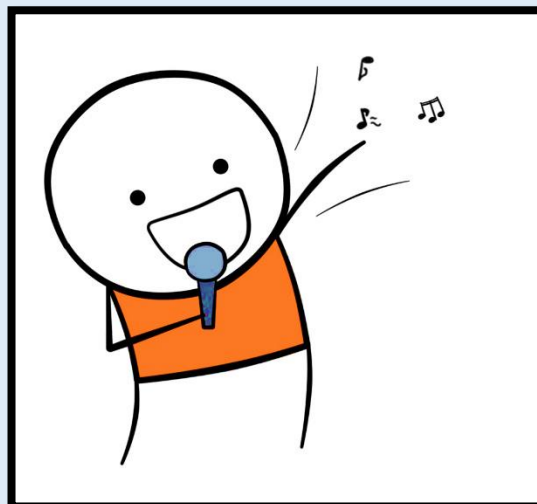
Huom! Lorut voi toistaa eri tavoin kuten hiljaa, nopeasti, hitaasti tai laulaa jonkin tutun sopivan melodian mukana kuten Satu meni saunaan ja niin edelleen...

🎵 **Suujumppa: Kille Kielinen** (voi toimia myös alkulämmittelynä musiikkituokiolle)

”Eräänä päivänä Kille Kielinen päätti tehdä suursiivouksen.

- ◆ Ensin hän pesi seinät (liikuta kieltä poskea vasten suun sisäpuolella)
- ◆ Sitten hän pesi katon (kieli vasten kitalakea)
- ◆ Myös lattia oli likainen, joten hän pesi sen oikein huolellisesti (kieli vasten alaikiä)
- ◆ Myös ikkunat täytyi puhdistaa, ensin ulkopuolelta, sitten sisäpuolelta (kieli hampaiden ulko- sitten sisäpintaa vasten) jotkut ikkunat olivat auki (raot, puuttuvat hampaat), ja hän harjasi nekin oikein hyvin
- ◆ Seuraavaksi Kille siivosi ulkoportaot (kieli vasten alahuulta, tavoitellaan leukaa)
- ◆ Savupiippuakin piti puhdistaa (kieli vasten ylähuulta, tavoitellaan nenää)
- ◆ Lopuksi hän ravisteli matot (kieli työnnetään ulos, taivutetaan pää alas ja ravistellaan)
- ◆ Ja niin oli koko talo siivottu.”

Lähde: http://kulttuurikasvatus.kuopio.fi/c/document_library/get_file?uuid=c2712cae-3e3c-48ae-84b8-30c47a0a403a&groupId=10525

Motoriikka

Ensimmäisenä ikävuonna lapsi oppii erottamaan eri ääniä ja suuntautumaan niitä kohti. Erilaisiin lauluihin ja loruihin liittyvien keinutusten, hypytysten ja sormileikkien kautta lapsi kokee musiikin mukana liikkumista. Myös helistimet ja marakassit tuovat lapselle taitoa tarttua esineeseen, sen kiinnipitämiseen ja heiluttamiseen. Toisena ikävuotena lapsi oppii liikkumaan musiikin tahtiin taputtamalla ja liikkumalla esimerkiksi eri eläinten tavoin. Yksinkertaiset käsien liikkeet koordinoituvat ja lapsi oppii hienomotorisia taitoja esimerkiksi rummulla soittamisen myötä. Erilaiset piirileikit kehittävät liikkumista musiikin tahtiin.

Kolmantena ikävuotena lapsi oppii rytmikkäitä liikesarjoja, joita toistetaan ja joissa laulun sanat kuvaavat liikettä. Neljäntenä ja viidentenä ikävuotena lapsen motoriikka kehittyy hänen oppiessaan tuntemaan ja hallitsemaan kehoaan reagoidessaan

musiikin dynaamisiin muutoksiin ja temmon vaihteluihin musiikissa. Leikeissä voidaan liikkua spontaanisti musiikin mukana ja pysähtyä musiikin loppuessa. Lapsi oppii ilmaistamaan mielikuviaan ja tuntemuksiaan kehoaan käyttäen. Tällöin lapsen karkeamotoriikka ja liikekoordinaatio kehittyvät.

Viidentenä ja kuudentena ikävuotena lapsi oppii tekemään musiikin tahdissa yhtäaikaista liikkeitä esimerkiksi kävelemään ja taputtamaan samaan aikaan. Rytmisoittimia soittaessa lapsen hienomotoriset taidot kehittyvät. Tasajalkaa hyppiminen, yhdellä jalalla pomppiminen ja taaksepäin käveleminen voivat olla musiikkileikkien karkeamotoriikkaa tukevia liikkeitä. Seitsemäntenä vuonna lapsi saattaa vähitellen tutustua rummun lisäksi muihin hienomotoriikkaa vaativiin soittimiin kuten nokkahuiluun.

🎵 Pää-olkapää-peppu

Kosketaan sitä kehonosaa, josta lauletaan

Pää, olkapää, peppu, polvet, varpaat-polvet-varpaat

Pää, olkapää, peppu, polvet, varpaat-polvet-varpaat

Silmät, korvat ja vatsaa taputan

Pää, olkapää, peppu, polvet, varpaat-polvet-varpaat

🎵 Jättiläiset ja kääpiöt

Lapset: 3v →

Soveltuu myös pienille (voivat ottaa mallia aikuisesta tai isommista lapsista)

Tarvitset: kehärummun tai muun rytmisoittimen

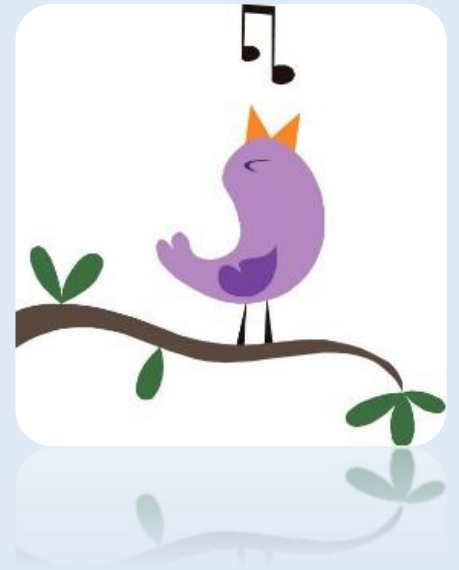
Lapset ovat jättiläisiä ja kääpiöitä. Kun aikuinen soittaa rumpua hitaasti lapset lähtevät liikkumaan jättiläisen tavoin ympäriinsä. Kun rumpua soitetaan tiheämmällä tahdilla lapset liikkuvat kääpiöiden tavoin.

Huom! Myös lapsi voi soittaa rumpua ja määrätä tahdin.

Jos sul lysti on

1. *Jos sul lysti on, niin kätes yhteen lyö!
Jos sul lysti on, niin kätes yhteen lyö!
Jos sul lysti on ja tiedät sen, niin
varmaan myöskin näytät sen
jos lysti on niin kätes yhteen lyö!*
2. *Jos sul lysti on, niin napsuttele näin...*
3. *Jos sul lysti on, niin kädet polviin lyö...*
4. *Jos sul lysti on, niin tömistele näin...*
5. *Jos sul lysti on, niin sano totta kai...*
6. *Jos sul lysti on, niin huuda "hiio-hoi!"...*
7. *Jos sul lysti on, niin kaikki tämä tee...*

Torin ääniä

*teppo tepsuttelee torille (tepastellaan jaloilla)
ja tuuli tuivertaa tukassa (puhalletaan)
maikki maiskuttaa mansikoita (maiskutetaan)
koni klopsuttelee kivetyksellä (klonksutetaan suulla)
teatterissa taputetaan (taputetaan käsiä yhteen)*

Karhut ja hiiret

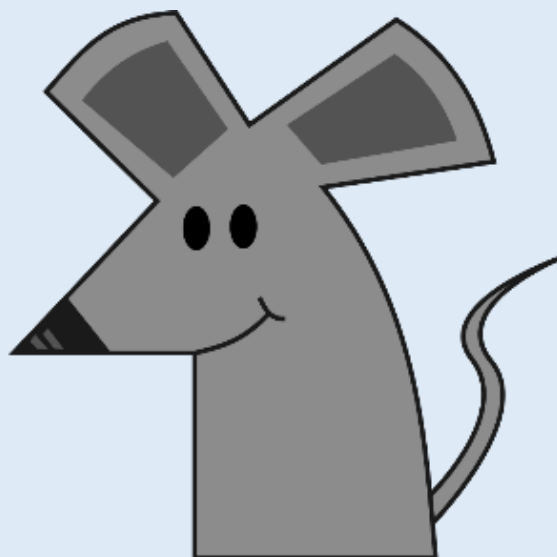
(korkea-matala, nopeaa-hitaasti, hiljaisuus-ääni)

Lapset: 3v →

Soveltuu myös pienille (voivat ottaa mallia aikuisesta tai isommista lapsista)

Tarvitset: Karhu ja hiiri päähineitä, piano/kellopeli

Hiiret ovat omassa pesässään ja karhut omassaan. On hiljaista, sillä molemmissa pesissä nukutaan. Aikuinen soittaa pianon korkeita koskettimia (pianon oikea puoli), jolloin ainoastaan hiiret saavat lähteä kipittelemään hiirimäisesti ja hakemaan ruokaa. Kun on hiljaista, hiiret kipittävät takaisin pesäänsä. Kun aikuinen soittaa matalalta koskettimia (pianon vasen puoli) karhut saavat lähteä tallustelemaan. Hiljaisuudessa kaikki ovat pesissään. Aikuinen soittaa vuorotellen korkealta ja matalalta, jolloin lapset saavat pähkäillä, milloin on hiirien ja karhujen vuoro. Aikuinen voi soitella samaan aikaan myös korkealta ja matalalta, ja katsoa huomaako lapset, että silloin kaikki saavat lähteä pesästä seikkailemaan!

Sosiaaliset taidot

Musiikin avulla voidaan kehittää lapsen sosiaalisia taitoja. Lapsi oppii tuokioilla odottamaan omaa vuoroansa ja esimerkiksi hyväksymään sen, että ei voi aina saada haluamaansa soitinta. Musiikki voi olla apuna myös lapsiryhmän ryhmäytymisessä ja yhteishengen parantamisessa. Päiväkodin yhteiset lauluhetket luovat yhteenkuuluvuuden tunnetta ja tuovat iloa niin lapsille kuin aikuisillekin.

Musiikki ja sen eri elementit ovat kuuluneet aina ihmisen elämään ja kulttuuriin. Musiikille on määritelty sisältöjä ja merkityksiä vasta paljon myöhemmin.

Kulttuuri muovautuu sen mukaan, mitä ihmiset kulloinkin tekevät. Se on jatkuvassa liikkeessä ja vuorovaikutuksessa eri kansakuntien sisällä ja

niiden välillä. Musiikki ei tunne kansallisia tai kansainvälisiä rajoja. Musiikin kieli on yleismaailmallista ja sen vaikutus inhimillisessä elämässä nähdään joka puolella paikasta riippumatta. Samalla kun musiikki on jokaiselle ihmiselle oma yksityinen viihtymisen tapa ja kulttuuriin sulautumista, on sillä myös laajempia merkityksiä eri tasoilla ja ulottuvuuksilla.

Musiikin tehosta kertovat kaikissa kulttuureissa esiintyvät ikivanhat kehtolaulut, joiden rakenne ja esitystapa ovat rauhoittavia ja unettavia. Musiikilliset elämykset ja musiikkikasvatuskokemukset auttavat kokemaan uudet kulttuurit rikkautena ja näiden myötä myös omaan kulttuuriin liittyvä musiikillinen traditio vahvistaa ihmisen identiteettiä.

Musiikkisatu metsän eläimet

Lapset: 3v →

Tarvitset: Soittimia

hevonen-putkipenaali, hiiret-marakassi, karhu-rumpu, poro-kulkuset, hirvi-kapulat

Eräänä kauniina kevät aamuna metsään loistivat auringon ensisäteet (kello-peli/triangeli). Metsänlaidalla oli täysin hiljaista. Yhtäkkiä alkoi kuulua rapinaa (hiiret-marakassit), hiiriperhe oli tullut kolostaan etsimään itselleen syötävää. Syötyään itsensä kylläisiksi hiiret kipittivät takaisin pesäänsä. Oli taas hetken hiljaista, kunnes alkoi kuulua kopinaa (hirvet-kapulat). Hermann-Hirvi (ystävineen) oli aamukävelyllään. Hän tallusteli ylväänä pitkin metsätietä ja katosi vähitellen kukkulan taakse. Hiljaisuuden rikkoi kulkusten kilinä (porot-kulkuset), joka tuli porojen juoksusta pitkin metsän polkuja. Kun porot olivat menneet metsän taakse, laskeutui hiljaisuus taas metsään. Yhtäkkiä kallion kolosta alkoi kuulua töminää (karhut-rummut). Karhu-Herra heräsi talviuniltaan ja tallusteli jalkojaan verrytellen ulos kolostaan. Auringon säteet (kello-peli/triangeli) kuitenkin häikäisivät karhua niin, että hän päätti mennä vielä hetkeksi lepäämään koloonsa. Taas oli hetken hiljaista, kunnes alkoi kuulua kummaa klonketta (hevoset-putkipenaalit). Maatalon isäntä oli Heikki-hevosensa kanssa menossa kaupunkiin. Voi, miten kaunis ensimmäinen kevät-päivä!

Jäljitys-leikki

Lapset: 3v →

Tarvitset: jokaiselle lapselle eri soitin

Lapsille jaetaan eri soittimet ja he istuvat piirissä. Yksi lapsista istuu silmät sidottuna piirin keskellä. Aikuinen mainitsee yhden soittimen, esim. triangelin. Lapset alkavat soittaa soittimiaan yhtä aikaa ja piirin keskellä olevan on yritettävä jäljittää kyseinen soitin. Koko ryhmä jatkaa soittamista kunnes keskellä oleva on saanut jäljitettävän soittimen käsiinsä. Sitten vaihdetaan piirin keskellä istujaa.

Huom! Leikissä on tärkeää, että lapset tietävät soitinten nimet. Leikkiä voi leikkiä myös ilman soittimia, jolloin leikissä käytetään ainoastaan ääntä.

Soittaminen

Lapset: 3v →

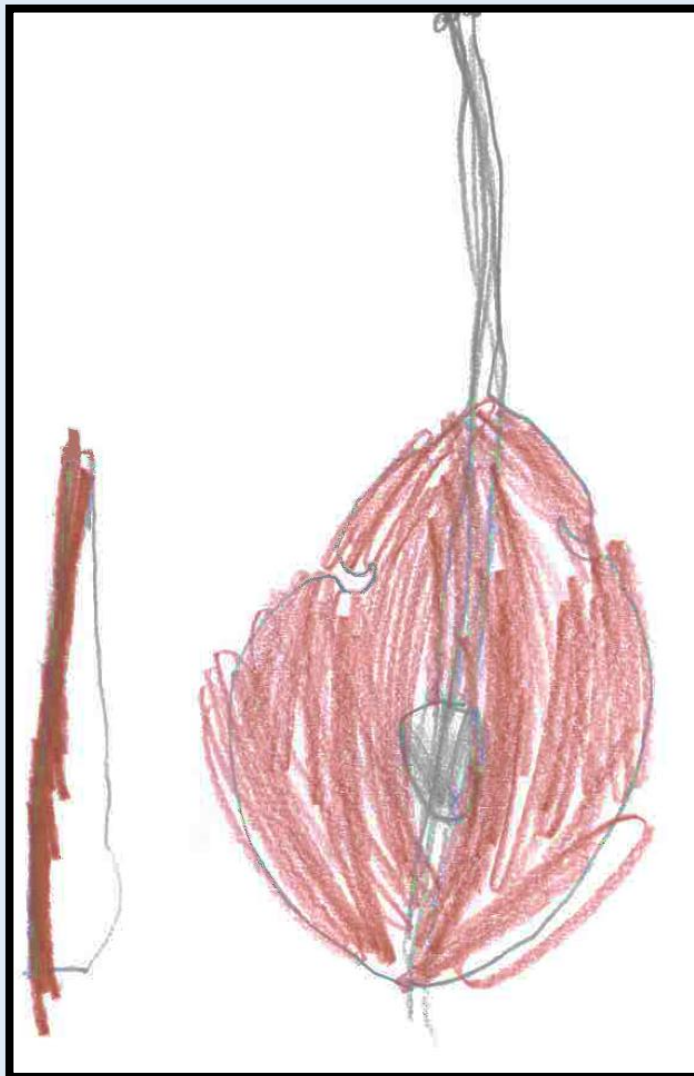
Tarvitset: soittimia

Aikuinen ottaa kaksi erilaista soitinta, mutta ei näytä niitä lapsille. Kaikille lapsille annetaan myös soittimet. Lapset saavat yhtyä soittoon kuullessaan tietyn soittimen äänen (toinen kahdesta valitusta). Lasten täytyy kuulemansa perusteella päätellä, milloin saa soittaa ja milloin ei, kun aikuinen vaihtaa soitinta koko ajan.

Peili

Tarvitset: soittimia

Lapset ovat pareittain ja molemmilla on soittimet. Toinen parista soittaa soittimella jonkun rytmin ja toinen toistaa omalla soittimellaan perässä.

Itsetunto

Lapsen perusturvallisuuden perusta ja lähtökohta kasvulle ja kehitykselle on lapsen perustarpeiden välitön tyydytys, lapsen tunneilmaisuihin vastaaminen sekä hänen rakastaminen ja hyväksyminen omana itsenään. Tätä tunnetta voidaan vahvistaa musiikin keinoin, sillä musiikilla on eheyttävä vaikutus lapsen tunne-elämään. Lämpimässä kontaktissa sekä iloisessa ja viihdyttävässä ilmapiirissä lapsi kokee turvallisuuden tunnetta ja hänessä herää halu ilmaista itseään. Musiikillisten tietojen ja taitojen kehittämisen lisäksi varhaisiän musiikkikasvatuk-

sella on siis myös lapsen persoonallisuuden muodostumiseen vaikuttava voima.

Musiikillisten tapahtumien muistikokemukset jäsentävät lapsen miinuitta ja esimerkiksi erilaiset lauluihin ja loruihin liittyvät leikit, joissa kurkistetaan käsien takaa tai piilosta, kehittävät lapsen tunnetta omasta minästä suhteessa toiseen ihmiseen. Rytmittaiset ja rutiininaomaiset perushoitotilanteet, joissa lauletaan tuttua laulua, kehittävät lapsen vuorovaikutustaitoa ja tuovat mielihyvää. Lisäksi ne auttavat lasta hahmottamaan tunnetta ajasta ja paikasta.

Patsas

Lapset: 3v →

Tarvitset: musiikkia taustalle

Lapset kulkevat musiikin soidessa tilassa ympäriinsä. Aikuinen keskeyttää musiikin ja sanoo jonkin tunnetilan (Esim. iloinen), jolloin lapset jähmettyvät tunnetilaa kuvaaviksi patsaiksi.

**Löydät lapsille sopivaa
musiikkia esimerkiksi
kirjastoista!**

"Rumpusoolo" solo-tutti

Lapset: kaiken ikäiset

Tarvitset: minkä tahansa rummun ja musiikkia taustalle

Musiikki soi ja yksi saa tehdä rumpusooloa ja muut ovat "faneja"

Kitara-sankari

Lapset: 3v →

Tarvitset: askartelutarvikkeet kitaran tekoon, menevä lastenlaulurock, pukeutumiseen hattuja tai huiveja...

Askarrellaan pahvista jokaiselle oma kitara. Ennen askartelua voidaan tutustua oikeaan kitaraan aikuisen johdolla. Kun kitarat ovat valmiit, laitetaan menevä lastenlaulurock soimaan ja kaikki saavat olla rock-sankareita. Jokainen lapsi voi myös vuorollaan soittaa muiden edessä. Lapset voivat myös pukeutua rock-tähdiksi (esim. hatuilla, huiveilla).

Musiikkimaalaus

Lapset: kaiken ikäiset

Tarvitset: musiikkia ja maalausvälineet

Musiikki laitetaan taustalle soimaan ja lapset saavat maalata musiikin herättämiä ajatuksia. Kun työt ovat valmiit, jokainen lapsi saa esitellä oman työnsä muille.

Oppiminen

Työskennellessä lasten kanssa on tärkeää varmistaa turvallinen maaperä ja muokata se oppimiselle suotuisaksi. Perustan ollessa kunnossa, voivat lapset kokea turvallisessa ympäristössä oppimisen iloa ja saada vahvistusta omalle kasvamiselleen niin yksilönä, kuin ryhmän jäsenenä.

Turvalliset rajat musiikkihetkessä koostuvat arkipäiväisistä asioista, kuten toisen tervehtimisestä, oman vuoron odottamisesta ja toisen kunnioittamisesta. Näiden rajojen sisällä on ilo soittaa, laulaa, hassutella ja hupsutella.

Värikoodatut soittimet

Lapset: 3v →

Tarvitset: erilaisia soittimia, värilliset paperit lasten eteen

Soittimet jaetaan eri väreihin. Esim. triangelit ovat punaisia, kapulat sinisiä ja marakassit keltaisia. Soittimet jaetaan lapsille. Kun aikuinen näyttää tiettyä väriä, esim. punaista, alkavat "punaiset soittimet" soittaa. Lapset voi jaotella soittimien kanssa tilaan niin, että triangeleita soittavat istuvat tietyssä paikassa ja kapuloita soittavat tietyssä paikassa. Avuksi voi laittaa lasten eteen värilaput havainnollistamaan soittimen väriä.

Kerää oikea määrä tavaroita

Lapset: 3v →

Tarvitset: itse askarrellut nuotit tai muita esineitä

Nuotit/tavarat ovat levitetyinä lattialle. Aikuinen kertoo kuinka monta nuottia/esinettä lasten täytyy lattialta ottaa ja lyö kapuloilla määrän. Esim. Aikuinen sanoo, että lasten täytyy ottaa kaksi nuottia lattialta ja lyö kaksi kertaa kapuloilla.

Huom! Leikin avulla voidaan harjoitella myös esimerkiksi muotoja. Esimerkiksi kerää niin monta kolmiota kuin ehdit musiikin aikana.

Kolme pientä elefanttia -laulu

Ensin yksi lapsi kulkee ympäriinsä ja samalla lauletaan yhdessä laulua. Lapsi hakee peräänsä aina yhden lapsen laulun säkeistöjen mukaisesti.

Ylös vai alas?

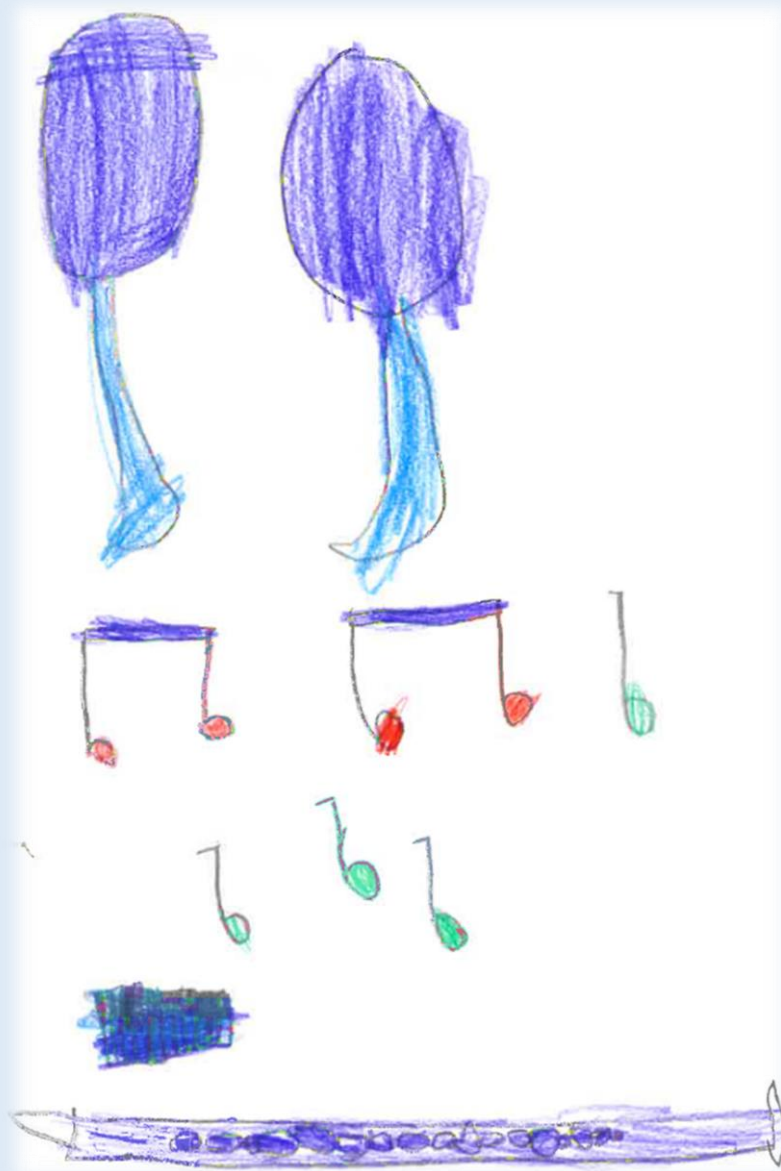
Lapset: 3v →

Tarvitset: Esimerkiksi paperilennokkeja tai pehmoleluja jokaiselle lapselle
Aikuinen soittaa esimerkiksi pianoa tai kellopelejä korkealta tai matalalta. Lasten täytyy sen mukaan näyttää lennokilla tai pehmolelulla, onko ääni korkea vai matala. Korkea ääni näytetään, että lennokka lentää korkealla tai pehmolelu kiipeää lapsen pään päälle. Matalassa äänessä lennokka lentää matalalta tai pehmolelu laskeutuu varpaille.

Valmiita tuokiorunvoja

Seuraaville sivuille olemme koonneet valmiita tuokiorunvoja. Runvoja voi muokata lapsiryhmälle sopivaksi esimerkiksi ottamalla jotain pois tai lisäämällä jotain. Lasten ikä

ja kehitystaso on tässäkin kohtaa syytä huomioida. Tuokioiden kesto on noin 20-30 minuuttia. Toistoilla ja eri tavoin kertaamalla saadaan tuokiolle lisää pituutta.

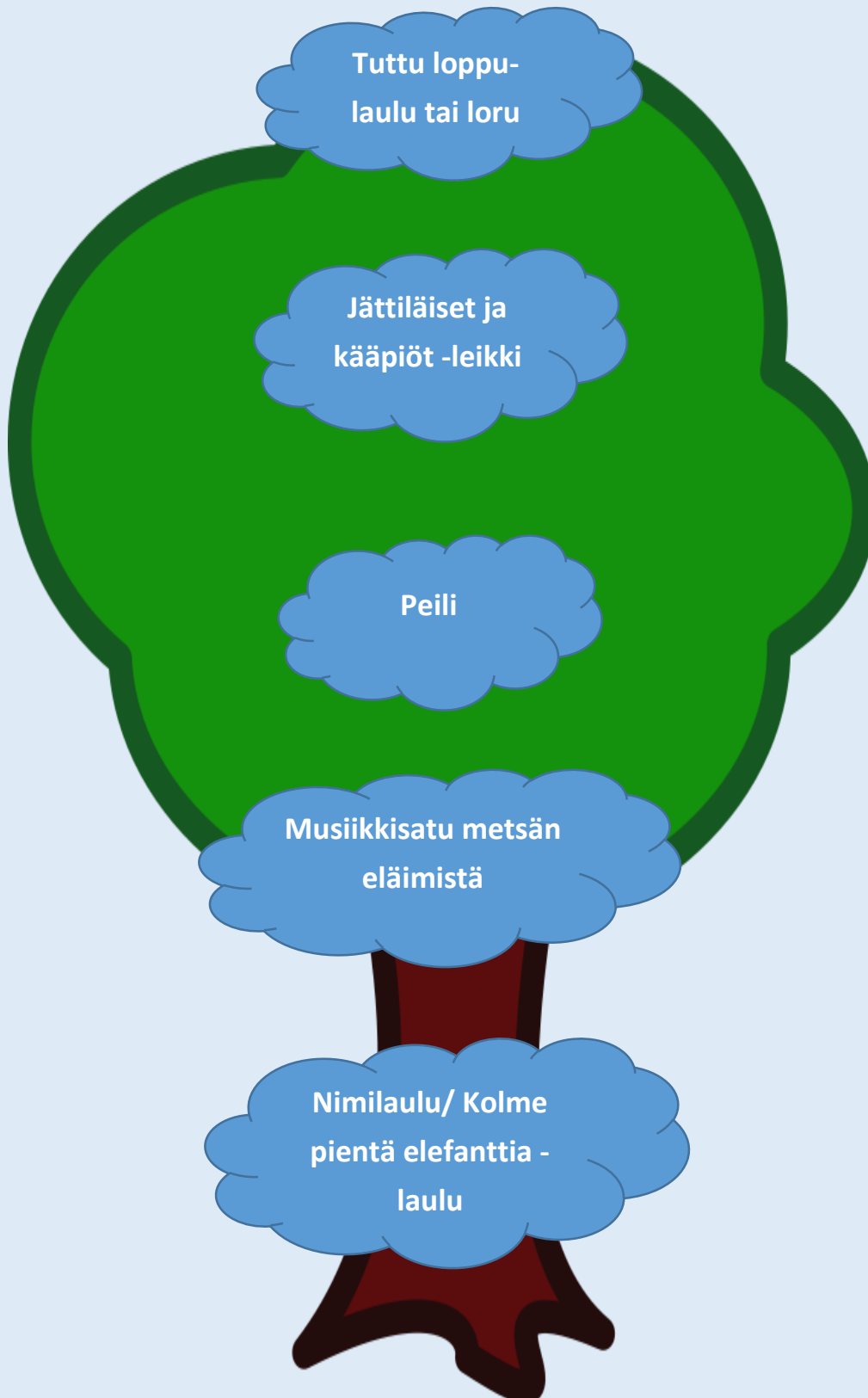

Esimerkki 1 Eläimet menossa mukana

Esimerkki 2 Soittaen ja liikkuen

Esimerkki 3 Itsetuntoa vahvistaen

Lähteet

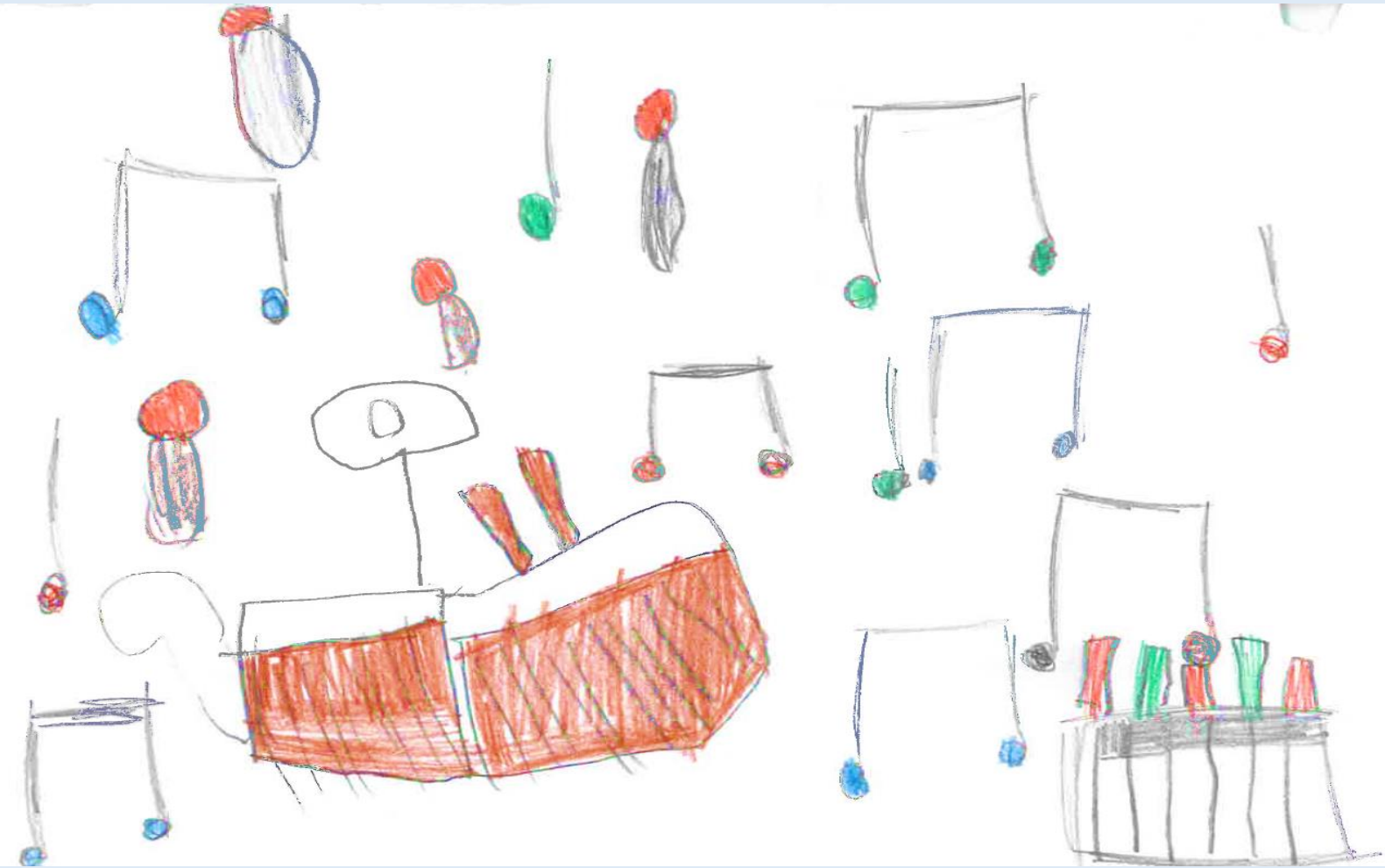
Hongisto-Åberg, M., Lindeberg-Piironen, A. & Mäkinen, L. 1993. Musiikki varhaiskasvatuksessa. 3. p. Tampere: Warner/Chappel music Finland Oy.

Paasolainen, T. 2011. Pienestä laulusta iso ilo: Uusia lastenlauluja, Virikkeitä musiikkihetken suunnitteluun. Helsinki: Printel.

Ruokonen, I. 2001. Äänimaisemia ja ilmaisun iloa musiikin kielellä. Teoksessa: S. Karppinen., A. Puurula.& I. Ruokonen. Taiteen ja leikin lumous. Helsinki: Finn lectura. 120–143.

Ruokonen, I. 2007. Musiikki lapsen minuuden vahvistajana. Teoksessa: S. Karppinen., A. Puurula. & I. Ruokola.: Elämysten alkupoluilla: Lähtökohtia alle 3-vuotiaiden taidekasvatukseen. Tampere: Finn Lectura. 73-84.

Ruokonen, I. 2011. Musiikin monet kielet. Teoksessa: M. Nurmilaakso & A-L. Välimäki (toim.). Lapsi ja kieli: Kielellinen kehittyminen varhaiskasvatuksessa. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. 62-69.

Et koskaan tiedä rajojasi, ellei ylitä niitä.

- William Blake